

Gaal Mózes

SZEGÉNY ASSZONY MALACA

Tudok egy történetet a szegény asszony malacáról. Talán csak úgy álmodtam, mert az ember a nagyvárosban is álmodik a faluról, arról a faluról, ahol sok volt a malac és sok volt a gyermek. Hanem a szegény asszonynak csak egy malaca volt és sok gyermeke.

A legkisebbik fia őrizte ezt a malacot a határban, a nagy keresztnél, az ország útja mellett. A sáncon akkor is termett burján, mint most; az útkaparók is emberek, hát a szegény asszony malacának is jutott mindennapi eledel.

A nagyobb gazdák fiacskái, leánykái is malacot őriztek, mert ez nem szégyen.

Ott volt a Csorgósék Antija, a Fazekasék Juliskája, a Kántorék Pistája és még sokan, akik már a nagy erdőben is jártak, akik nagyobb darabot láttak a világból, mint a szegény asszony legkisebb fiacskája.

A kis kajlafülű, kunkorgós farkú malacok nyilván érezték, hogy az ő gazdáik különbek, mint a szegény asszonyé, hát mindenütt félretaszították a kis sovány jószágot, s ez a kis gazdának kimondhatatlanul fájt. Mert nagyon érzékeny szívű malac volt az ő malaca. Otthon mindenki simogatta, a kis gazdája a füle tövét minden este megvakargatta és énekelt, hogy aludjék el a pitvarban. Ez a kis malac azt is hallotta, mikor az ő kis gazdája imádkozott esténként érte:

– Édes jó Istenem, tartsd meg az édesanyám malackáját! Legyen jó kövér, legalább két ujj a szalonnája.

Az érzékeny szívű malac sorsa éppen olyan szomorú az életben, mint, az érzékeny szívű emberé.

A Csorgósék Antijának volt egy cifranyelű ostora. Evvel akkorákat tudott pattogatni, mintha pisztolydurrogás lett volna. És ahhoz is értett, hogyha valakit meg akart sújtani, hát éppen a csapójával sújtotta meg.

– Hé, fogadjunk, hogy a malacotoknak éppen a szemét sújtom meg! – kiáltotta nagy legénykedve.

– Jaj, azt ne!... Jaj ne! – rimánkodott a szegény asszony fiacskája.

– Mert én igen!... Mert én csak azért is!... – mondotta – s meg is cselekedte.

A kismalac keservesen nyivácskolt... elszaladt a keresztig, ott is mind nyivácskolt, mintha az Úr Jézusnak akarta volna Csorgósék Antiját bepanaszolni.

A kicsi gazda pedig, mikor a panaszos nyivácskolást meghallotta, odaszaladt a kismalac-hoz, lekuporodott melléje a fűbe, vakargatta, vakargatta a fejét s egyre peregtek a fejére a könnyei:

– Ugye nem fáj!... Ugye?... No!... Nézz rám!... Jaj, szegény édesanyám, hogy meg fog ijedni! A szegény asszony egyetlen malacának a fél szemét kicsapta a gonosz ostor.

*

Csorgós Antinak az apja nagy, erős ember volt, a szegény asszony nem mert vele perbe szállani. A kis malac fél szemére vak maradt. A kis fiúcska többé nem hajtotta ki a tarlóra, hanem a temető mellé, ahol sovány volt a fű, de legalább nem bántotta őket senki.

A kismalac olyan volt, mint a kezes bárány. Gyakran lefeküdt a gazdája lábához, s akkor egymással beszélgettek:

– Ne búsulj, mert itt még jobb a fű – mondotta a fiúcska. – Tudod-e, hogy itt az árkon túl van az édesapám sírja? Őkelme itt hagyott minket, s azóta az édesanyám reggeltől estig dolgozik! Úgy bizony!

A kismalac hallgatta, s a szemét hunyorgatta hozzá. Az őszi nap fényes sugarai ott táncoltak a sárguló fűszálakon, az égen rojtos szélű felhők mentek lassan... lassan... a falu harangja csendült-kondult. Valakit temettek. A kántor hangja a falu végéről odahallatszott, s a kisfiú térdre állva imádkozta:

– Adj neki, Uram, csendes nyugodalmat!

A malac is felugrott és turkálta a földet. Gondolta magában:

– Együnk, együnk, hogy kövérek legyünk, kicsi gazda örömére, szegény asszony örömére...

*

Még a hó le sem hullott, mikor a faluban kiütött a sertésnyavalya. Hullottak sorjában. Egy nagy gödröt ástak a falu végén, éppen ott, ahol a Csorgósék Antija kiütötte a malac fél szemét az ostorával.

Legelőször pedig a Csorgósék hét malaca került abba a gödörbe.

Csak az a félszemű malac nem került oda, amelyik a kereszt mellett olyan keservesen nyivácskolt. Az a malac novemberben elkezdett hízni, de úgy hízott, hogy a szomszédok mind csodájára jártak.

A malacért karácsony előtt egy héttel tizennyolc pengő forintot olvastak le a szegény asszony asztalára. Abból kitelt az adó, jutott sóra, lisztre, túróra s még egy ábécéskönyvre is.

Nekem pedig, ha a tollat forgatom, vagy szép, aranyos vágású könyvből olvasgatok: olyan gyakran jut eszembe a szegény asszony félszemű malackája.

(Az Én Ujságom, 1902/2.)

www.posalajos.com

www.mesekiraly.com

www.posabacsi.com